

Terenski pregled trase otpremnog plinovoda od čvora Međimurje do CPS-a Molve

IVAN VALENT

Tijekom proljeća 2016. godine izvršen je terenski pregled trase otpremnog plinovod od čvora Međimurje do centralne plinske stanice (CPS) Molve DN 300/75 na području grada Koprivnice, općina Legrad, Rasinja, Koprivnički Ivanec, Koprivnički Bregi, Hlebine, Novigrad Podravski i Virje. Tijekom terenskog pregleda zabilježeno je 29 arheoloških lokaliteta koji se datiraju u razdoblja pretpovijesti, antike i srednjeg vijeka. U ovom se radu prezentiraju rezultati preliminarnе analize pronađenog materijala i daje se okvirna datacija lokaliteta.

Ključne riječi: arheologija, terenski pregled, pretpovijest, antika, srednji vijek, preliminarna analiza

1. Uvod

Na zahtjev Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i gospodarstva u predmetu izdavanja lokacijske dozvole za zahvat u prostoru, izgradnju otpremnog plinovod od čvora Međimurje do centralne plinske stanice (CPS) Molve DN 300/75 na području grada Koprivnice, općina Legrad, Rasinja, Koprivnički Ivanec, Koprivnički Bregi, Hlebine, Novigrad Podravski i Virje, Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Bjelovaru propisalo je investitoru INA d. d., SD Istraživanje i proizvodnja nafte i plina, Sektor istraživanje i proizvodnja nafte i plina za JI Europu, Zagreb (u nastavku Investitor) Rješenje prema kojem je Investitor tijekom svih zemljanih radova bio dužan osigurati provođenje stalnog arheološkog nadzora. Također, u istom je Rješenju dana preporuka

za provođenje prethodnih istraživanja koja se sastoje od arheološkog rekognosciranja terena te elaboriranja rezultata istraživanja. U ljeto 2015. godine Investitor je započeo s izvođenjem radova na otpremnom plinovodu od čvora Međimurje do centralne plinske stanice (CPS) Molve DN 300/75, no tijekom njihova izvođenja nije ispoštovao odredbe Ministarstva kulture. Nažalost, niti sam ured Ministarstva kulture u Bjelovaru nije zaustavio radove tijekom njihova izvođenja te su oni izvedeni bez stalnog arheološkog nadzora.

U trenutku kada je cjelokupna trasa plinovod bila završena, shvativši kako se nisu pridržavali propisanih uvjeta, Investitor je angažirao Muzej grada Koprivnice kako bi u proljeće 2016. godine naknadno izvršio pregled trase navedenog plinovoda. Terenski je pregled vršen u nekoliko navrata, tijekom teških vremenskih uvjeta, u razdoblju od 9. ožujka do 6.

travnja,¹ usporedno sa zaštitnim istraživanjima na pojedinim lokalitetima na trasi plinovoda koji su i ranije bili poznati.

Pregled je vršen s obje strane trase u širini od desetak metara. Svaki položaj na kojem je utvrđen arheološki lokalitet je fotografiran i utvrđen je širi areal njegova rasprostiranja. Nakon terenskog pregleda izvršena je preliminarna analiza prikupljenog materijala koja je prezentirana u nastavku teksta.

2. Zablatje – Veliko polje

Lokalitet se nalazi u ravničarskom prostoru, na nadmorskoj visini od 134 metara. Na njemu je prikupljena manja količina keramike te nekoliko ulomaka kućnog lijepa. Iako malobrojni, prikupljeni se keramički ulomci dosta razlikuju. Većina se materijala može datirati u novi vijek, a jedan se ulomak može pripisati srednjovjekovnom razdoblju.

Novovjekovna je keramika fine fature, izrađena je od potpuno pročišćene gline, dobro je pečena, oker do narančaste boje na vanjskoj i unutrašnjoj stijenci te narančaste do (svjetlo) sive/bijele u presjeku. Od prikupljenih se ulomaka može prepoznati jedan tanjur koji na unutrašnjoj stijenci ima zelenkasti premaz, jedan ulomak vrata (vjerojatno vrča) te jedan ulomak dna. Preostali ulomci dijelovi su tijela kuhinjskih posuda. Srednjovjekovni je ulomak dio donjeg dijela posude, tj. početak njenog dna. Izrađen je na brzorotirajućem kolu, od gline pomiješane sa zrnima pijeska i dosta je debeo. Unutrašnja mu je površina tamnosive boje, vanjska smeđe, a u presjeku je siv. Može ga se datirati u razdoblje razvijenog i kasnog srednjeg vijeka.

3. Zablatje – Laze

Položaj Zablatje – Laze nalazi se u ravničarskom prostoru uz potok Segovinu od kojeg je udaljen otprilike dva kilometra prema sjeveru. Položaj se nalazi na nadmorskoj visini od 136 metara. Na njemu je pronađen svega jedan ulomak keramike koji se može pripisati razdoblju kasnog srednjeg vijeka. Ulomak je izrađen na brzorotirajućem kolu i s unutrašnje

mu se strane vide horizontalni tragovi izrade. Ulomak je izrađen od pročišćene gline koja u sebi sadrži sitna zrnca pijeska. Vanjska mu je stijenka svjetlosmeđe boje, unutrašnja svjetlosmeđe do sive, a u presjeku je svjetlosive boje. Radi se vjerojatno o ulomku poklopca.

Ovaj se položaj na temelju jednog pronađenog ulomka trenutno ne može smatrati lokalitetom, no njegova prisutnost svakako otvara tu mogućnost. Budući terenski pregledi potvrdit će ili negirati tu činjenicu.

4. Zablaje – Krči

Na položaju Zablatje – Krči prikupljeni su ulomci keramike te kućnog lijepa. Položaj se nalazi u ravničarskom predjelu koji se blago i nezamjetno izdiže prema jugu na način da je visinska kota na početku 134 metra, a na mjestu gdje lokalitet završava 136 metara. Većina se prikupljenog keramičkog materijala može opredijeliti u novi vijek dok se 5 ulomaka može datirati u pretpovijest.

Pretpovijesni su ulomci izrađeni od pročišćene gline s primjesom pokojeg manjeg kamenčića. Svi su dijelovi trbuha posuda, slabije su pečeni te izrađeni rukom. Unutrašnje i vanjske stijenske ulomaka su narančaste ili tamnosmeđe, a presjeci tamnosive boje. Može ih se datirati u brončano doba.

Novovjekovni je materijal izrađen od fino pročišćene gline, tamno do svjetlonarančaste /oker boje na unutrašnjim i vanjskim stijenkama te sive ili narančaste u presjeku. Od pronađenih se ulomaka može identificirati nekoliko tanjura premazanih različitim glazurama (prozirna, zelena, crvena) ili ukrašenih valovitim linijama (bijela i smeđa). Uz navedenu stolnu keramiku pronađeni su i ulomci kuhinjske te građevinske keramike (crijepovi).

5. Zablatje – Lug

Položaj Zablatje – Lug nalazi se u ravničarskom prostoru koji se prostire južno od potoka Segovina, a udaljen je od njega otprilike 800 metara. Unatoč lošoj preglednosti terena zbog još neobrađenih oranica, na dijelu trase gdje prolazi plinovod pronađena su dva ulomka tijela keramičkih posuda koji se mogu datirati u ranosrednjovjekovno razdoblje. Jedan je izrazito grube fature i izrađen od gline koja u sebi sadrži veće primjese manjih kamenčića. Ulo-

¹ U terenskom su pregledu sudjelovali arheolog Ivan Valent te Ilija Cikač, student diplomskog studija arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

mak je na unutrašnjoj stijenci i u presjeku crne boje dok mu je vanjska stijenka smeđe boje. Na jednom se mjestu naziru tragovi sitno izvedenog metličastog ukrasa. Drugi je ulomak tanji, izrađen od gline s primjesom sitnih zrnaca pijeska. Vanjska mu je stijenka i presjek tamno-smeđe boje, a unutrašnja narančaste.

6. Imbriovec – Jablanec 4

Položaj Jablanec 4 smješten je u ravničarskom prostoru na nadmorskoj visini od 133 metra. Trasa plinovoda na tome je mjestu prošla je kroz središnji dio većeg višeslojnog lokaliteta. Većina se prikupljenog keramičkog materijala može pripisati pretpovijesnom razdoblju, nekoliko se ulomaka može datirati u razdoblje antike, a njih petnaestak u razdoblje srednjeg vijeka.

Pretpovijesna je keramika većinom gruba i radi se o ulomcima većih posuda, no pronađeno je i nekoliko ulomak finije, tanje keramike. Većina pronađenih ulomaka pripada tijelima posuda, no pronađeno je i nekoliko ulomaka dna, različito oblikovanih ručki te oboda posuda. Dio materijala je tamnosmeđe do crne boje na unutrašnjoj i vanjskoj stijenci, dok je dio svjetle do tamnonarančaste i smeđe boje. U presjeku je materijal narančaste do tamnosmeđe, tamnosive i crne boje. Keramika je većinom izrađena od nepročišćene gline s primjesom manjih ili većih kamenčića, dio materijala izrađen je od nepročišćene gline bez primjesa kamenčića, a dio materijala od pročišćene gline. Od pronađenih 6 ulomaka oboda posuda tri su blago zavignuta prema van i imaju zaobljenu usnu (na dvama su rubovi usne stanjeni), dva su oboda povignuta prema van, horizontalno odrezana i imaju zaobljenu usnu, a jedan je jednostavno zaobljen s naglašenom usnom. Ručke su zastupljene s tri različita tipa i sve su aplicirane. Pronađena je jedna tunelasta ručka, dvije okrugle te nekoliko pravokutnih jezičastih. Od ulomaka koji su ukrašeni zastupljeni su ukrasi izvedeni utiskivanjem prstiju ili manjeg alata na apliciranu plastičnu traku ili direktno na površinu posude. Pronađen je jedan ulomak na kojem je kombiniran ukras vertikalnog i blago kosog urezivanja koji se nalazi iznad nalijepljene plastične trake na kojoj su utiskivani otisci prstiju ili kružno oblikovanog alata koja se nalazi na bikoničnom djelu posude. Uz navedeni je ulomak

pronađen i ulomak ukrašen horizontalnim i kosim urezivanjem. Jedan od ulomaka ukrašen je blagim i širokim blago koso izvedenim vertikalnim kanelurama, a na jednom se nalaze dvije polumjesečaste aplikacije. Na temelju navedenih karakteristika ovaj se materijal može pripisati brončanom dobu.

Antički je materijal zastupljen sa svega tri ulomka keramike od kojih su dva dijelovi iste posude. Posuda je bila fine fature, izrađena od pročišćene gline pomiješane s malo pijeska, oker boje na unutrašnjoj i vanjskoj stijenci te svjetlosive u presjeku. Treći je ulomak grublje fature, sive je boje i izrađen je od gline koja u sebi sadrži primjese manjih i većih kamenčića.

Većina srednjovjekovnih ulomak dosta je grube fature. Izrađeni su od gline pomiješane s manjim i većim kamenčićima. Vanjske su im stijenske smeđe boje, unutrašnje crne, a u presjeku su tamnosive do crne boje. Na dvama su u unutrašnje strane vidljivi tragovi prstiju od njihova oblikovanja te su vjerojatno izrađeni na spororotirajućem lončarskom kolu. Jedan od ulomaka malo je finije fature, izrađen je od gline s primjesom malo pijeska i pokojim manjim kamenčićem. Vanjska mu je stijenka smeđe boje, unutrašnja crna, a u presjeku boja ide od tamnosmeđe prema sivoj. Na vanjskoj mu se površini nalazi plitko izvedeni ukras dviju horizontalnih linija. S obzirom na navedene karakteristike ovaj se materijal može datirati u ranosrednjovjekovno razdoblje.

Uz navedeni je keramički materijal pronađeno manje kućnog lijepa od kojih su na pojedinih vidljivi tragovi negativa pruca koje je predstavljalo bočnu konstrukciju objekata.

7. Imbriovec – Jablanec 3

Položaj Zablatje – Jablanec 3 otprije je poznat iz ranijih sustavnih terenskih pregleda. Prilikom pregleda trase plinovoda na ovom je mjestu pronađena tek manja količina materijala, no dostatna da bi se potvrdile prethodne spoznaje. Položaj se nalazi u ravničarskom prostoru na visini od 133 metra n. v. Od materijala je zastupljen kućni lijep te tri ulomka keramike. Dva se ulomka mogu smjestiti u pretpovijesno razdoblje dok se jedan može pripisati srednjem vijeku. Prapovijesni su ulomci dijelovi tijela posuda. Jedan je dosta tanak i narančaste je bolje na vanjskoj i unutrašnjoj stijenci, svjetlosmeđe u presjeku. Drugi je ulomak

Sl. 1. Teški vremenski uvjeti tijekom terenskog pregleda (snimio: I. Valent).

mak tamnosmeđe do tamnosive boje. Oba su izrađena od pročišćene gline. Na temelju ranije prikupljenog materijala, ovaj se materijal može pripisati brončanom dobu.

Srednjovjekovnije ulomak izrađen od pročišćene gline s primjesom sitnih zrnaca pijeska. Vanjska i unutrašnja stijenka su mu tamnosive, a u presjeku je crne boje. Može se datirati između razvijenog i kasnog srednjeg vijeka.

8. Imbriovec – Jablanec 1/2

Položaj Jablanec 1/2 također je zabilježen tijekom ranijih terenskih pregleda. Nalazi se u ravničarskom prostoru na visini od 132 metra n. v. Oznaka 1/2 odnosi se na cjelokupni prostor koji je ranijim terenskim pregledima makadamom, označenom kao C99 na dobivenom predlošku trase plinovoda, razdijeljen na dva položaja na način da je položaj 1 ubiciran južno od navedene ceste, a položaj 2 sjeverno od nje. Zapravo se radi o jednom lokalitetu na kojem su prepoznate tri faze okupacije.

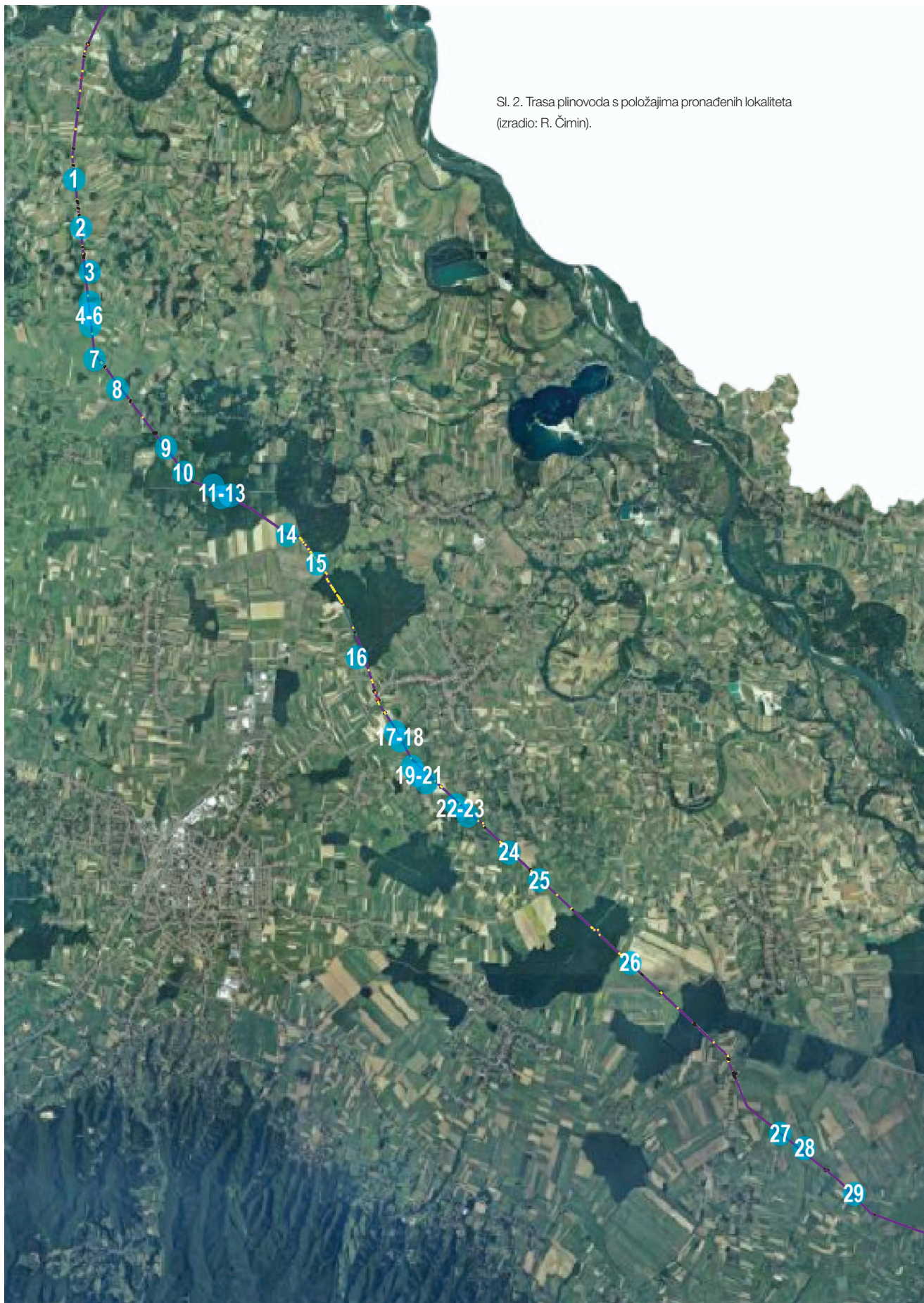
Najranija faza pripada razdoblju brončanog doba, a i najveća količina prikupljenog materijala može se pripisati tom periodu. Keramički je materijal dosta grub. Pronađena su tek dva ulomka ruba, dok ostatak materijala pripada tijelima različitih posuda. Vanjske i unutrašnje stijenke tih ulomaka su narančaste prema tamnosmeđoj, smeđe i crne, dok su

u presjeku tamnosive i crne boje. Većina je ulomaka izrađena od pročišćene gline s primjesom pokojeg sitnog kamenčića ili malo pijeska.

Druga se skupina keramičkog materijala može pripisati antičkom periodu. Zastupljena je fina, ali i grublja keramika. Ulomci finije keramike izrađeni su od pročišćene gline s primjesom sitnog pijeska, dok su ulomci grublje keramike izrađeni od gline pomiješane s pijeskom i sitnim kamenčićima. Finija je keramika oker ili tamnosive boje na vanjskoj i unutrašnjoj stijenci te oker, tamnosive ili tamnosmeđe boje u presjeku. Grublja je keramika svjetlosmeđe ili tamnosive boje na unutrašnjoj i vanjskoj stijeci te tamnosive u presjeku. Unutar skupine fine keramike pronađena su i tri oboda različitih posuda. Jedan pripada jednostavnom loncu kratkog izvučenog oboda, dok dva pripadaju loncima čiji je naglašeni zaobljeni obod deblji od stijenke posude.

U treću se skupinu materijala može svrstati nekoliko ulomaka keramičkih posuda izrađenih od pročišćene gline s primjesom pijeskom. Njihove su unutrašnje i vanjske stijenke, kao i njihov presjek, narančaste te svjetlo i tamnosmeđe do svjetlo i tamnosive boje. Ovaj se materijal može pripisati razdoblju kasnog srednjeg/ranog novog vijeka. Uz prikupljene keramičke ulomke, pronađena je i manja količina kućnog lijepa te novovjekovna građevinska keramika i kućni lijep.

Sl. 2. Trasa plinovoda s položajima pronađenih lokaliteta
(izradio: R. Čimin).

9. Imbriovec – Zakerčki

Položaj Zakerčki nalazi se u ravničarskom prostoru na 133 metra n. v. Tijekom njegova terenska pregleda na njemu je bila posadena uljana repica što je otežalo terenski pregled, no unatoč tome, uz ulomke novovjekovne opeke, pronađena je i manja količina keramičkog arheološkog materijala. Dio materijala, koji je izrazito grube fakture, izrađen je od gline pomiješane s mnoštvom kamenčića. Tamnosive je do smeđe boje. Drugi dio materijala finije je fakture. Izrađen je od pročišćene gline, na unutrašnjim i vanjskim stijenkama je svjetlo do tamnosmeđe boje, a u presjeku svjetlo do tamnosive. Pojedini bi se ulomci mogli pripisati pretpovijesnom razdoblje, no većina se ne može sa sigurnošću opredijeliti, tj. datirati.

10. Koprivnički Ivanec – Piškornica

Položaj Koprivnički Ivanec – Piškornica zabilježen je na manjoj parceli između dviju livada. Položaj se nalazi u prirodnoj potolini na 133 metra n.v., koja je u nekom trenutku vjerojatno bila tok potoka Gliboki koji se danas nalazi 400-tinjak metara prema sjeveru. Taj se zaključak nameće jer se južni okolni prostor nalazi na 135 – 139 metara n. v., a sjeverni na 138 – 141 metar n. v. Na položaju je prikupljena manja količina keramičkog materijala koji se može razvrstati u dvije skupine.

U prvu se skupinu može opredijeliti šest manjih ulomaka različitih debljina stijenki. Njihova je boja u presjeku te na unutrašnjoj i vanjskoj stijenci svjetlosmeđa do narančasto-smeđa, a jedan je ulomak u presjeku crne boje. Svi su ulomci dijelovi tijela posuda i mogu se opredijeliti u brončano doba.

Druga je skupina keramike zastupljena s dva ulomka. Jedan je dio tijela posude i izrađen je od svjetlog ljubičastog pijeska s primjesom mnoštva sitnih i većih kamenčića pomiješanih s glinom. Unutrašnja mu je stijenka hrapava, a na vanjskoj ima tanak glinoviti tamnosmeđi premaz. Drugi je ulomak dio oboda posude, tamno je sive prema smeđoj boji te grube fakture. Izrađen je od gline s primjesom pijeska te s manjim i većim kamenčićima. Obod je naglašen, zaobljen i deblji od stijenke posude. Ova se dva ulomka mogu datirati u antičko razdoblje.

11. Koprivnički Ivanec – Log – Parag II

Položaj Log – Parag II također je poznat od ranije. Zabilježeno je kako se na tome mjestu nalazilo naselje iz srednjeg brončanog doba, antike te ranog srednjeg vijeka. Položaj se nalazi u ravničarskom prostoru na 135 metara n. v. ispod kojeg se na sjeverozapadnom dijelu pruža potolina koja je 3 – 4 metra niža i vjerojatno predstavlja položaj bivšeg toka potoka Gliboki.

Brončanodobna je keramika narančasto-smeđe te crne boje na unutrašnjim i vanjskim stijenkama te narančaste do tamnosive u presjeku. Izrađena je od pročišćene gline s malom primjesom pijeska i pokojim sitnim kamenčićem. Od pronađenih ulomaka većina pripada tijelima posuda, no pronađena su i dva ulomka oboda. Jedan je horizontalno izvučen i ima vertikalno odrezanu usnu, dok je drugi blago horizontalno izvučen i ima zaobljenu usnu.

Antička se keramika može podijeliti na finiju, izrađenu od pročišćene gline s primjesom malo pijeska, te grublju, izrađenu od pročišćene gline s primjesom dosta pijeska te sitnim i većim kamenčićima. Finija je keramika oker, sive, narančaste te sivo-narančaste boje na unutrašnjim i vanjskim stijenkama te siva u presjeku, dok je grublja keramika svjetlo do tamnosive te svjetlosmeđe boje na stijenka te svjetlo do tamnosiva u presjeku. Jedan od ulomaka grube keramike ukrašen je razvučenom i širokom češljastom valovnicom. Od opisanih su ulomaka svi (osim jednog) dijelovi tijela posuda, dok se u slučaju jednog ulomka fino izrađene keramike radi o većem loncu horizontalno izvučenog oboda sa zaobljenom usnom.

Uz brončanodobnu i antičku keramiku pronađen je i jedan ulomak finije fakture, izrađen od pročišćene gline s primjesom pijeska, svjetlosmeđe boje na stijenkama te svjetlosive u presjeku. Ukrašen je nizovima češljastih valovnica na temelju kojih se može datirati u kasnije razdoblje ranog srednjeg vijeka.

Uz opisanu keramiku na lokalitetu je pronađeno i nekoliko komada kućnog lijepa, tamno i svjetlonarančaste te sive boje. Pronađena su i tri komada troske, ulomak kamenog žrvnja te dio kamenog brusa. Taj se materijal ne može točno vremenski opredijeliti.

12. Koprivnički Ivanec – Crna mlaka 3

Položaj Crna mlaka 3 smješten je dvjestotinjak metara istočno od položaja Log – Parag II, uz i unutar zapadnog dijela šume *Lug* unutar koje se proteže još narednih 70-ak metara. Nalazi se u ravničarskom prostoru, na cca 140 metara n.v., a na trećini rasprostiranja, uz rub šume, prekinut je odvodnim kanalom. Na njemu je sakupljena veća količina kućnog lijepa, kuhinjske, stolne i građevinske keramike te zapečenih komada zemlje koji vjerojatno pripadaju uništenim pećima čiji su tragovi zabilježeni na tri mjesta. Prikupljeni se keramički materijal može podijeliti u dvije grupe.

Prvoj grupi pripadaju keramički ulomci tijela posuda izrađeni od fino pročišćene gline s veoma malim primjesama pijeska. Oni su svjetlonarančaste, crne, sive ili tamnosive boje na unutrašnjim i vanjskim stijenkama te sive ili tamnosive u presjeku. Na dva su ulomka vidljive manje rupice na površini koje sugeriraju da je u pripremi gline korištena neka vrsta organskog materijala. Većina pronađenih ulomaka, osim ulomka crne boje, pripadaju kuhinjskoj keramici, dok ovaj pripada finoj, stolnoj keramici. Njegove su stijenke dosta tanke i s unutrašnje su mu strane vidljivi horizontalni tragovi zaglađivanja od izrade na brzorotirajućem lončarskom kolu. S obzirom na karakteristike, ovaj bi se materijal mogao datirati u antičko razdoblje. Uz opisane je ulomke pronađen i komad tegule što dodatno potvrđuje navedenu dataciju.

Drugoj grupi materijala pripadaju ulomci keramike izrađeni od pročišćene gline pomiješane s dosta pijeska, svjetlo i tamnosmeđe boje na unutrašnjim i vanjskim stijenkama i u presjeku. Na dvama su ulomcima vidljivi horizontalni tragovi povlačenja prstiju po unutrašnjoj stijenci prilikom vrtnje ulomka na lončarskom kolu. Ovaj bi se materijal prema fakturi mogao datirati u razvijeni ili kasni srednji vijek.

13. Koprivnički Ivanec – Crna mlaka 2

Otprilike 50-ak metara istočno od položaja Crna mlaka 3 zabilježen je položaj na kojem je pronađena manja količina keramike. Taj se položaj također nalazi unutar šume *Lug*, u ravničarskom prostoru, na cca 140 metara n.v. Dio pronađenog materijala grube je faktu-

re, izrađen od gline s primjesom dosta kamenčića, a dio je finije fature. Keramika se može razdijeliti na ulomke čije su stijenke i presjek svjetlo do tamnosmeđe boje te na ulomke čije su stijenke i presjek narančasto-smeđe te svjetlo do tamnosive boje. Iako se keramički ulomci grublje fature čija je površina smeđe boje ne mogu sa sigurnošću opredijeliti, cjelokupan se materijal najvjerojatnije može datirati u antičko razdoblje.

14. Koprivnički Ivanec – Crna mlaka 1

Položaj Crna mlaka 1 ubiciran je uz sjevernu stranu makadamskog puta koji vodi prema koprivničkom gradskom smetlištu *Piškornica*, točnije, sjeverno od mjesta gdje trasa plinovoda prelazi spomenutu cestu. Na tom je mjestu prikupljena manja količina veoma sitnih keramičkih ulomaka. Ulomci su svjetlonarančaste, sive te tamnosmeđe boje na unutrašnjoj i vanjskoj stijenci te tamnosmeđi, sivi i svjetlonarančasti u presjeku. Izrađeni su od pročišćene gline s primjesom pijeska, a pojedini sadrže i pokoji sitan kamenčić. Tri se ulomka, s obzirom na fakturu i boju, mogu opredijeliti kao antička, dok datacija za preostale nije sigurna. Kao i u slučaju položaja Crna mlaka 3, dio materijala mogao bi se opredijeliti kao srednjovjekovni.

Iako su položaji Crna mlaka 1 – 3 smješteni međusobno vrlo blizu, oni su tijekom terenskog pregleda razdvajani jer na prostoru između njih nisu primijećeni nikakvi nalazi. Razlog tome vjerojatno je loša preglednost trase na tome dijelu jer se položaji nalaze u šumi i vidljivost je zbog blata, većih lokvi vode i lišća, bila ograničena. No, s obzirom na činjenicu da su položaji smješteni veoma blizu jedan drugome, a na svima je pronađena antička keramika, nameće se mogućnost kako se u slučaju položaja Crna mlaka 1 – 3 vjerojatno radi o jednom lokalitetu čija se jedna faza funkcioniranja sigurno može datirati u antičko razdoblje, a postoje i naznake da je položaj bio naseljen i korišten tijekom srednjeg vijeka. Druge mogućnosti koje se nameću, vezane uz antički period, jesu da se radi o tri zasebna položaja koja su funkcionirala istovremeno ili da se radi o trima položajima koji su funkcionirali u različitim vremenskim periodima tijekom antičkog razdoblja.

Sl. 3. Materijal s lokaliteta Delovi – Poljane (snimio: I. Valent).

15. Peteranec – Vratnec II

Lokalitet Peteranec – Vratnec II otprije je poznat u arheološkoj literaturi i na njemu su se tijekom 1984. i 1985. godine vršila sustavna arheološka istraživanja. Na lokalitetu su zabilježeni tragovi naseljavanja iz bakrenog doba (*Lasinjska kultura*), srednjeg brončanog doba (*Licenska kultura*) te ranog i razvijenog srednjeg vijeka.²

² MARKOVIĆ, Zorko: *Počeci istraživanja lokaliteta Cerine III.* // Podravski zbornik 1986 (ur. Franjo Horvatić), Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 1986., 152–160; REGISTAR 1990.: *Registar arheoloških nalaza i nalazišta sjeverozapadne Hrvatske, prvo izdanje*, Muzejsko društvo sjeverozapadne Hrvatske, Sekcija arheologa i preparatora, Varaždin, 1990. br. 407; MARKOVIĆ, Zorko: *Koprivnica i najbliža okolica od pretpovijesti do kasnog srednjeg vijeka.* // *Podravski zbornik 1993/1994* (ur. Franjo Horvatić), Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 1995., 114; SEKELJ IVANČAN, Tajana: *Catalogue of Medieval Sites in Continental Croatia*, BAR International Series 615, Oxford, 1995., br. 258; REGISTAR 1997.: *Registar arheoloških nalaza i nalazišta sjeverozapadne Hrvatske, drugo dopunjeno izdanje*, Muzejsko društvo sjeverozapadne Hrvatske, Sekcija arheologa i preparatora, Bjelovar, 1997., br. 572; SEKELJ IVANČAN, Tajana: *Ranosrednjovjekovni arheološki nalazi na lokalitetu Vratnec 2 kraj Koprivnice.* // *Podravski zbornik 1998/1999* (ur. Hrvoje Petrić), Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 1999., 192; MARKOVIĆ, Zorko, ZVIJERAC, Ivan: *Arheološko-povijesni slijed naseljavanja Torčeca i okolice.* // *Torčec. Povijest Torčeca* (ur.

Prilikom terenskog pregleda trase pronađena je uglavnom srednjovjekovna keramika, nekoliko ulomaka koji bi se mogli pripisati pretpovijesnim razdobljima, ali bez točnijeg vremenskog opredjeljenja te nekoliko ulomaka koji se mogu datirati u rani novi vijek.

Srednjovjekovna je keramika grube fature, izrađena je od gline pomiješane s pijeskom i sitnim ili većim kamenčićima. Njena se boja na vanjskim i unutrašnjim stijenkama proteže od crne, tamnosmeđe, narančasto-smeđe do svjetlosmeđe, dok je u presjeku crne ili tamnosive boje. Od prikupljenih su ulomaka zabilježena dva oboda, dok ostatak ulomaka pripada trubelima posuda. Jedan je ulomak ukrašen grubom češljastom valovnicom. Ulomci se većinom mogu datirati u rani te u početak razvijenog srednjeg vijeka.

Prilikom terenskog pregleda, uz pretpovijesnu i srednjovjekovnu keramiku, pronađen je i jedan bakreni antički novac. Površine su mu izlizane, tako da se ne može iščitati kojem razdoblju pripada, no na temelju veličine, moglo bi ga se datirati između 3. i 4. stoljeća.

Dragutin Feletar), Biblioteka Historia Croatica, knjiga 21, Bjelovar, 2000., 57.

16. Peteranec – Cerine VII

Lokalitet Cerine VII također je otprije poznat u literaturi i na njemu su tijekom nekoliko navrata vršena sustavna arheološka istraživanja. Lokalitet je prepoznat kao naselje iz razdoblja kasnog brončanog doba (*Kultura polja sa žarama*) te mlađeg željeznog doba.³ Lokalitet se nalazi u ravničarskom prostoru uz potok Vratnec, na nadmorskoj visini od cca 129 metara.

Prilikom terenskog pregleda trase plinovoda na položaju Cerine VII prikupljen je keramički materijal koji se može pripisati kasnijem brončanom dobu te veća količina kućnog lijepa. Keramika je uglavnom grublje fature, debljih stijenki, no pronađeno je i nekoliko ulomaka finije keramike. Površina ulomaka je svjetlosive, narančasto-smeđe te tamnosive boje, a u presjeku svjetle do tamnosive boje. Svi prikupljeni ulomci dijelovi su tijela posuda.

17. Peteranec – Cerine X

Lokalitet Cerine X nalazi se u ravničarskom prostoru na nadmorskoj visini od 130 metara, sjeverno od bivše željezničke stanice u Peterancu. Položaj je zabilježen tijekom ranijih terenskih pregleda kada je na njemu pronađena manja količina keramičkog materijala koji se može datirati u završetak ranog i početak razvijenog srednjeg vijeka.⁴ Prilikom terenskog pregleda trase plinovoda pronađena je uglavnom novovjekovna keramika. Uz novovjekovni materijal (smeđe glazirani ulomak pećnjaka, zeleno glazirani tanjur, dna i tijela keramičkih posuda svjetlonarančaste boje), pronađen je i jedan ulomak svjetlosive keramike, grublje fature, izrađen od gline s primjesom pijeska čija se datacija ne može sa sigurnošću odrediti. Uz keramiku, pronađen je i jedan komad litike koji se može datirati u pretpovijesni period.

3 MARKOVIĆ, Zorko: *Rezultati početnih arheoloških istraživanja kompleksa nalazišta Cerine kraj Koprivnice*, Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 1994., 1–8. (katalog izložbe); REGISTAR 1997., br. 576; KULENOVIĆ, Igor: *Arheološka istraživanja na naselju Cerine VII kod Koprivnice*. // *Podravski zbornik 2004* (ur. Dražen Ernečić), Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 2004., 315–328.

4 VALENT, Ivan: *Srednjovjekovna naseljenost koprivničke Podravine*, Diplomski rad, 2014. neobjavljeno, 115–116.

Sl. 4. Materijal s lokaliteta Imbriovec – Jablanec 4 (snimio: I. Valent).

18. Peteranec – Gamilice

Položaj Gamilice nalazi se u ravničarskom prostoru, na 127 metara n. v., 500 metara sjeverno od pročistača za vodu u sela Herešin. Na tom je položaju prikupljena veća količina novovjekovne kuhinjske, stolne i građevinske keramike te dva ulomka koji se mogu pripisati razvijenom srednjem vijeku. Novovjekovna je keramika fine fature, napravljena od pročišćene gline s primjesom manje količine pijeska. Ulomci su većinom oker i svjetlo do tamnonarančaste boje na stijenkama i u presjeku te oker na stijenkama i sivi u presjeku. Pronađena su četiri ulomka tanjura premazana žučkastom glazurom te jedan glazirani ulomak ukrašen smeđim valovnicama na bijeloj podlozi. Od građevinske su keramike pronađeni ulomci crijepa i opeka, tamnocrvene prema ljubičastoj boji. Dva ulomka koji se mogu pripisati razvijenom srednjem vijeku vjerojatno su dijelovi iste posude. Grublje su fature, izrađeni od gline pomiješane s pijeskom i sitnim kamenčićima. Vanjska im je stijenka tamnosmeđe boje, unutrašnja svjetlosive, a u presjeku su tamnosivi. Veći je ulomak na predjelu vrata posude ukrašen jednostrukom valovnicom.

19. Herešin – Podgorice I

Položaj Podgorice 1 nalazi se u ravničarskom prostoru na 129 metara n. v. Smješten je uz napuštenu kuću koja se nalazi uz šumarak 300 metara sjeverno od pročistača za vodu u mjestu Herešin. Na položaju su pronađeni keramički ulomci koji se mogu datirati u rani novi vijek i pretpovijest.

Novovjekovna je keramika narančaste i oker boje na stijenkama i u presjeku. Od ulomaka su zastupljeni dijelovi tijela posuda te jedan ulomak tanjura koji je s unutrašnje strane premazan tamnozelenom glazurom. Uz kuhinjsku je keramiku pronađena i građevinska – ulomci opeka i crijepova te dio keramičke lule koja se datira u 19. stoljeće.

Većina pretpovijesnih ulomaka keramike, osim jednoga, grube je fature. Ti su ulomci tamno i svjetlosmeđe te tamnosive boje. Izrađeni su od gline pomiješane s većim ili manjim kamenčićima, zavisno o debljini stijenke ulomka. Većina ulomaka pripada tijelima posuda, dok je jedan ulomak dio dna veće posude. Jedan od ulomaka na vanjskoj površini ima apliciranu manju jezičastu dršku, dok su na drugom aplicirani bradavičasti ukrasi. Ulomak koji je izrađen od pročišćene gline bez primjesa kamenčića tamno je sive boje i dio je dna posude. Ovaj se pretpovijesni materijal datira u kasno brončano doba (*Kultura polja sa žarama*).

20. Herešin – Podgorice II

Položaj Podgorice II nalazi se 150 metara sjeverno od pročistača za vodu u selu Herešin, u ravničarskom prostoru na 126 metara n. v. Na njemu je prikupljena keramika koja se može opredijeliti u rani novi i novi vijek te manja količina keramike koja se može opredijeliti kao pretpovijesna.

Novovjekovna je keramika crvene boje i izrađena je od pročišćene gline. Osim ulomaka tijela posuda, pronađen je i crno glazirani ulomak poklopca.

Pretpovijesna je keramika tamne i svjetlosmeđe te tamnosive boje i izrađena je od pročišćene gline s primjesom pijeska. Dva od tri pronađena ulomka dijelovi su tijela posuda, a jedan je dio ruba zdjele. Uz njih je pronađena i veća količina kućnog lijepa. Ulomci bi se mogli datirati u starije željezno doba.

21. Herešin – Ograd I

Položaj Ograd I nalazi 200 metara istočno od pročistača za vodu u selu Herešin, u ravničarskom prostoru na 126 metara n. v. Na njemu je, osim jednog ulomka, prikupljen keramički materijal koji se može datirati u rani novi ili novi vijek. Kuhinjska i stolna keramika je fine fature, izrađena od pročišćene gline, oker, narančaste i svjetlosive boje. Uz dva ruba, jedan ulomak dna te nekoliko ulomaka tijela različitih posuda, pronađena su i tri ulomka manjih zdjelica i jedan ulomak žuto glaziranog tanjura. Na dvama ulomcima tijela uočeni su tragovi tamnocrvene glazure, a na jednom žute. Uz kuhinjsku i stolnu keramiku, pronađen je i jedan ulomak građevinske keramike – opeke. Spomenuti ulomak, koji ne pripada razdoblju novog vijeka, tamnosmeđe je boje na vanjskoj i unutrašnjoj stijenci te tamnosiv u presjeku. Izrađen je od gline s primjesom pijeska i sitnim kamenčićima. Budući da je dosta mali, ne može mu se točnije odrediti datacija.

22. Herešin – Ograd II

Položaj Ograd II nalazi se u ravničarskom prostoru na 127 metar n. v., 300 metara istočno od pročistača za vodu u selu Herešin. Na njemu je prikupljena veća količina kućnog lijepa i nekoliko ulomaka keramike. Keramika je grublje i finije fature, tamnosmeđe-narančaste ili crne boje. Izrađena je od gline s primjesom pijeska i pokojim kamenčićem. Materijal se može datirati u brončano doba.

23. Herešin – Đurice

Lokalitet Đurice nalazi se u ravničarskom prostoru na 125 metara n. v., s južne strane kanala *Bistra*, 800 metara istočno od pročistača za vodu u selu Herešin. Na njemu je pronađena manja količina keramičkog materijala koji se može razdijeliti u dvije skupine.

U prvu se skupinu mogu svrstati tri ulomka, od kojih je jedan tamnosmeđe boje, dok su dvama vanjske stijenke narančaste, unutrašnje svjetlo i tamnosmeđe, a u presjeku sive boje. Jedan od ulomaka finije je fature i izrađen je od gline s pijeskom dok su druga dva grublje fature i izrađena od gline s primjesom pijeska i sitnim kamenčićima. Ulomci se datiraju u brončano doba.

Unutar druge skupine nalazi se materijal koji se može datirati u rani novii/ili novi vijek. Ulomci su oker, svjetlonarančaste i sive boje, izrađeni od pročišćene gline s primjesom pijeska. Svi su, osim jednog ruba, dijelovi tijela posuda. Uz kuhinjsku i stolnu keramiku, pronađeno je i nekoliko ulomaka kućnog lijepa.

24. Herešin – Grušnice

Položaj Grušnice nalazi se u ravničarskom prostoru na 125 metara n. v., 1,5 km istočno od sela Herešin te 300 metara južno od kanala *Bistra*. Keramički materijal koji je pronađen izrađen je od pročišćene gline s primjesom pijeska i pokojim kamenčićem. Ulomci su crne, tamno i svjetlosive te tamno i svjetlosmeđe boje na unutrašnjim i/ili vanjskim stijenkama te svjetlo ili tamnosivi u presjeku. Dva su ulomka dijelovi rubova posuda, jedan je ulomak dna, dok su preostali ulomci dijelovi tijela posuda. Jedan od ulomaka ukrašen je jednostrukom valovnicom. Sav je materijal izrađen na brzorotirajućem lončarskom kolu. Uz ulomke kuhinjske keramike, pronađena su i dva ulomka keramičkih kugli. S obzirom na tipologiju pronađenih rubova, izradu, spomenuti ukras, fakturu ulomaka te keramičke kugle, ovaj se lokalitet može datirati u razvijeni srednji vijek.

25. Peteranec – Petrovci

Lokalitet Petrovci nalazi se na 124 metra n. v., na blago uzvišenom položaju kroz koji se uzdižu dvije manje grede visine 30-ak centimetara. Iako je lokalitet poznat još od 1976. godine, kada je i uveden u arheološkoj literaturi, nikada nije istraživani.⁵ Lokalitet se prostire na velikoj površini i iznimno je bogat nalazima te je shodno tome na njemu i prikupljena velika količina keramičkog materijala, a zabilježeni su i ostatci triju razrušenih peći. Keramika je oker, narančaste, svjetlo i tamnosmeđe te svjetlo i tamnosive boje na stijenkama te narančaste, smeđe i svjetlo i tamnosive boje u presjeku. Izrađena je od fino pročišćene gline s primjesom pijeska, osim jednog ulomka koji

u sebi sadrži veće kamenčiće. Taj je ulomak vjerojatno dio keramičke peke. Uz njega je prikupljeno i nekoliko ulomaka dna, rubova, poklopaca i ručki. Od prikupljenih su ulomaka samo dva bila ukrašena, i to jedan jednostrukom horizontalnom linijom, a drugi nizovima s po dvije horizontalne linije. Sva je keramika izrađena na brzom lončarskom kolu. Uz keramiku je pronađeno i nekoliko ulomaka pećnjaka te jedan komad otpatka stakla koji sugerira da se na lokalitetu mogla nalaziti i peć za puhanje stakla. S obzirom na tipologiju pronađenih rubova, postojanje pećnjaka te općenite karakteristike keramičkog materijala, ovaj se lokalitet datira u kasni srednji vijek.

26. Peteranec – Rastiki

Položaj Rastiki smješten je u ravničarskom prostoru na 123 metra n. v. Na njemu su prikupljeni ulomci rubova i tijela posuda te nekoliko ulomaka keramičkih kugli. Keramički su ulomci izrađeni od gline pomiješane s pijeskom, a pojedini u sebi sadrže i sitne kamenčiće. Keramika je svjetlo i tamnosmeđe te svjetlosive boje na površinama i u presjeku. Od prikupljenih su ulomaka tri ukrašena jednostrukim valovnicama, tri jednostrukim horizontalnim linijama, a jedan je ukrašen utiskivanjem prstom. Ovaj se materijal, s obzirom na tipologiju rubova, fakturu ulomaka, ukrase te prisutnost keramičkih kugli, može datirati u razvijeni srednji vijek.

27. Hlebine – Dlakovice

Položaj Dlakovice poznat je iz ranijih terenskih pregleda i na njemu je zabilježeno naselje iz brončanog doba. Položaj se nalazi u ravničarskom prostoru na 122 metra n. v. Prilikom terenskog pregleda trase plinovoda prikupljena su četiri ulomka novovjekovnog kućnog lijepa, jedan ulomak pretpovijesne keramike te jedan komad litike. Ulomak keramike dio je ruba posude i tamnosive je boje. S obzirom na prethodna saznanja, ovaj se položaj datira u brončano doba.

28. Delovi – Poljane

Položaj Delovi – Poljane već je dugo poznat u arheološkoj literaturi i na njemu su se u dva navrata već vršila arheološka iskopavanja

⁵ KOLAR, Sonja: *Arheološki lokaliteti u općini Koprivnica*. // Podravski zbornik 1976 (ur. Franjo Horvatić, Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 1976., 113.; REGISTAR 1990, kat br. 471; REGISTAR 1997, kat. br. 673.

Sl. 5. Materijal s lokaliteta Novigrad Podravski – Slivice (snimio: I. Valent).

nja. Sjeverni se dio lokaliteta nalazi u manjoj potolini nakon koje se prema jugu penje prema blagom uzvišenju te zatim prelazi u ravničarski prostor koji se nalazi na 120 metara n. v. Na lokalitetu su prepoznata naselja iz kasnog brončanog i starijeg željeznog doba te ranog srednjeg vijeka.⁶

Prilikom pregleda trase plinovoda na položaju je zabilježena veća količina keramičkog materijala, prvenstveno iz razdoblja kasnog brončanog doba. Taj je materijal uglavnom grublje fakture, izrađen od gline pomiješane s malo pijeska i pokojim kamenčićem. Vanjske i unutrašnje površine su mu crne, svjetlo i tamnosmeđe, svjetlo i tamnosive te narančaste i narančasto-smeđe boje, dok je u presjeku svjetlo i tamnosive boje. Većina ulomaka dijelovi su tijela posuda. Pronađena su tek tri ulomka rubova posuda, dvije modelirane ručke, od kojih je jedna okrugla, a druga pravokutna te jedna aplicirana pravokutna ručka. Jedan je ulomak ukrašen modeliranim kružnim ispupčenjem. Osim keramike, na položaju su pronađena i tri komada litike koji se također mogu pripisati ovom razdoblju.

Osim keramike koja se može datirati u kasno brončano doba, na lokalitetu je pronađeno i nekoliko manjih ulomaka koji se mogu pripisati ranom srednjem vijeku. Radi se o jednom ulomku ruba posude te nekoliko ulomaka tijela posuda od kojih je jedan ukrašen češljastom valovnicom. Ulomci su tamnosive do svjetlosmeđe boje i izrađeni su od gline pomiješane

s pijeskom i pokojim sitnim kamenčićem. Uz ulomke keramike, na položaju je pronađena i talionička zgura te jedan ulomak keramičke puhalice što sugerira kako se na ovom položaju vršilo taljenje željezne rudače.

29. Delovi – Bjeljavine

Položaj Bjeljavine nalazi se u ravničarskom prostoru na 119 metara n. v. Na njemu je prikupljena manja količina keramičkog materijala, kućnog lijepa i keramičkih kugli. Keramički se materijal može svrstati u dvije skupine.

Prvoj skupini pripadaju ulomci grublje keramike, narančaste, tamnosmeđe te narančasto-smeđe boje na stijenkama, svjetle i tamnosive te narančaste u presjeku. Ulomci su izrađeni od gline pomiješane s pijeskom te pokojim manjim kamenčićem. Materijal se okvirno može opredijeliti u brončano doba.

Drugoj skupini pripadaju ulomci izrađeni od pročišćene gline s primjesom pijeska. Ulomci su tamnosmeđe do tamnosive boje na stijenkama i u presjeku. Jedan od ulomaka dio je ruba posude te se na temelju njega, ali i ulomka keramičke kugle, ova skupina materijala može opredijeliti u kasnije razdoblje ranog srednjeg vijeka ili u sam početak razvijenog srednjeg vijeka.

30. Novigrad Podravski – Slivice

Lokalitet Slivice nalazi se u ravničarskom prostoru, na 118 metara n. v., jugozapadno i južno od spremnika za vodu postrojenja CPS Molve. Položaj je zabilježen tijekom ranijih terenskih pregleda i na njemu je, kao i tijekom ovog pregleda, pronađen uglavnom litički ma-

6 KOLAR, Sonja: *Nav. dj.*, 106., 112.; MARKOVIĆ, Zorko, *Nav. dj.*, 296–298., 301.; Registar 1990., br. 366; SEKELJ IVANČAN, Tajana, 1995., br. 233; Registar 1997, br. 491; SEKELJ IVANČAN, Tajana 1999, 192; VALENT, Ivan 2014., 41–42.

terijal. Središnji se dio položaja proteže uz i oko dvije jedva zamjetne grede uzdignute za oko 20 do 30 centimetara od okolnog terena, koje se protežu 300-ak metara u smjeru jugozapad – sjeveroistok, dok se širi areal rasprostiranja položaja pruža narednih 400 metara prema jugoistoku. Unatoč lošoj preglednosti zbog još nepripremljene zemlje za obradu, tijekom terenskog pregleda pronađena je jedna kamena jezgra, osam komada litike te jedan mali ulomak keramike. S obzirom na pronađeni materijal, lokalitet se može datirati u ranija pretpovijesna razdoblja, možda bakreno ili rano brončano doba.

31. Zaključak

Prilikom terenskog pregleda otpremnog plinovoda od čvora Međimurje do centralne plinske stanice (CPS) Molve DN 300/75 na području grada Koprivnice, općina Legrad, Rasinja, Koprivnički Ivanec, Koprivnički Bregi, Hlebine, Novigrad Podravski i Virje zabilježeno je 29 položaja na kojima su otkriveni arheološki lokaliteti. Četiri su lokaliteta od ranije bila poznata u arheološkoj literaturi, dva su i iskopavana, dok su još četiri lokaliteta zabilježena tijekom ranijih terenskih pregleda, no materijal s njih nije bio objavljen.

Na pojedinim je položajima zabilježeno naseljavanje u jednom vremenskom periodu, dok su pojedini lokaliteti naseljavani u više navrata. Prema materijalu koji je na njima sakupljen, lokaliteti se mogu datirati od bakrenog doba do novog vijeka. Otkrivena su 3 položaja koja se mogu odrediti kao pretpovijesna, no bez točnijeg vremenskog opredjeljenja, 2 položaja na kojima je zabilježen materijal koji se može pripisati bakrenom dobu, 13 koji se mogu pripisati brončanom dobu te 1 koji se može pripisati starijem željeznom dobu.

Otkriveno je i 7 antičkih lokaliteta, 3 ranosrednjovjekovna, 10 koji se mogu datirati u razvijeni i/ili kasni srednji vijek te 6 na kojima je zabilježena novovjekovna keramika.

Budući da je i otprije poznato kako je prostor Podravine prebogat arheološkim lokalitetima iz svih razdoblja, ovako veliki broj novozabilježenih lokaliteta ne začuđuje već samo potvrđuje prethodna saznanja. S obzirom na tu činjenicu, velika je šteta što tijekom radova na plinovodu nije vršen stalan arheološki nadzor kojim bi se spriječilo uništavanje opi-

sanih lokaliteta. Na pojedinim je položajima trasa plinovoda prošla preko rubnog dijela lokaliteta, no na pojedinim je lokalitetima ona prošla kroz središnji dio lokaliteta uništivši tako veliki broj arheoloških struktura. Iako bi zaštitna arheološka istraživanja ovih lokaliteta pružila bolji uvid u njihov areal i donijela pouzdanije podatke o lokalitetima na temelju materijala prikupljenog iz zatvorenih cjelina, zahvalni smo i na podacima koji će se dobiti analizom prikupljenog površinskog materijala. Također, položaji lokaliteta u prostoru upotpunit će naša saznanja o prostornoj distribuciji lokaliteta kroz razdoblja i pomoći nam u sagledavanju sveukupne arheološke prošlosti Podravine.

Summary

A field survey of a conveying pipeline from junction Međimurje to Central Gas Station Molve

During the spring of 2016 an archaeological field survey was conducted on a conveying pipeline from junction Međimurje to Central Gas Station (CPS) Molve DN 300/75. The pipeline, 30,5 kilometres in length, passed through the territory of the city of Koprivnica and communities Legrad, Rasinja, Koprivnički Ivanec, Rasinja, Koprivnički Bregi, Hlebine, Novigrad Podravski and Virje. During the survey 29 archaeological sites were noted. Eight of them were known from previous field surveys or excavations.

The author gives a short description of each position, a brief analysis of the collected material and an approximate dating of each site. Some sites were occupied during one period others during a longer period of time, i.e. during different periods.

Due to small amount of material collected on them 3 sites can only be determined as Protohistoric, 2 can be dated to Copper Age, 13 to Bronze Age and 1 to Iron Age. Furthermore, 7 sites can be dated to Antiquity, 3 to Early Medieval Period, 10 to Developed and Late Medieval Period and 6 to Early Modern Period.

Literatura

- KOLAR, Sonja: *Arheološki lokaliteti u općini Koprivnica*. // Podravski zbornik 1976 (ur. Franjo Horvatić), Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 1976, 103–116.
- KULENOVIĆ, Igor: *Arheološka istraživanja na naselju Cerine VII kod Koprivnice*. // Podravski zbornik 2004 (ur. Dražen Ernečić), Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 2004., 315–328.
- MARKOVIĆ, Zorko: *Prilog poznavanju kontinuiteta naseljavanja terena oko Delova*. // Podravski zbornik 1984 (ur. Franjo Horvatić), Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 1984., 295–319.
- MARKOVIĆ, Zorko: *Počeci istraživanja lokaliteta Cerine III*. // Podravski zbornik 1986 (ur. Franjo Horvatić), Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 1986., 152–160.
- MARKOVIĆ, Zorko: *Koprivnica i najbliža okolica od pretpovijesti do kasnog srednjeg vijeka*. // Podravski zbornik 1993/1994 (ur. Franjo Horvatić), Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 1995., 107–127.
- MARKOVIĆ, Zorko: *Rezultati početnih arheoloških istraživanja kompleksa nalazišta Cerine kraj Koprivnice*, Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 1994., 1–8. (katalog izložbe).
- MARKOVIĆ, Zorko; ZVIJERAC, Ivan: *Arheološko-povijesni slijed naseljavanja Torčeca i okolice*. // Torčec. Povijest Torčeca (ur. Dragutin Feletar), Bibliotheka Historica Croatica, knjiga 21, Bjelovar, 2000., 44–59.
- REGISTAR 1990. *Registar arheoloških nalaza i nalazišta sjeverozapadne Hrvatske, prvo izdanje*, Muzejsko društvo sjeverozapadne Hrvatske, Sekcija arheologa i preparatora, Varaždin, 1990.
- REGISTAR, 1997. *Registar arheoloških nalaza i nalazišta sjeverozapadne Hrvatske, drugo dopunjeno izdanje*, Muzejsko društvo sjeverozapadne Hrvatske, Sekcija arheologa i preparatora, Bjelovar, 1997.
- SEKELJ IVANČAN, Tajana: *Catalogue of Medieval Sites in Continental Croatia*, BAR International Series 615, Oxford, 1995.
- SEKELJ IVANČAN, Tajana: *Ranosrednjovjekovni arheološki nalazi na lokalitetu Vratnec 2 kraj Koprivnice*. // Podravski zbornik 1998/1999 (ur. Hrvoje Petrić), Koprivnica: Muzej grada Koprivnice, 1999., 185–197.
- VALENT, Ivan: *Srednjovjekovna naseljenost koprivničke Podravine*, Diplomski rad, 2014. neobjavljeno